

V decembri sa skončilo prvé slovenské predsedníctvo v Rade EÚ a pri tejto príležitosti položil otázku za Parlamentný kuriér generálnej riaditeľke Sekcie záležitostí EÚ a zahraničných vzťahov na Ministerstve dopravy a výstavby SR Ludmile VODZINSKEJ publicista Jozef Šucha.

Slovenské predsedníctvo v Rade EÚ: výrazný pokrok v rokovaní a nové témy

Boli naplnené ciele, ktoré ste si za váš rezort stanovili?

S potešením môžem konštatovať, že prvé slovenské predsedníctvo v Rade Európskej únie bolo skutočne úspešné. V doprave, telekomunikáciách, výstavbe a bytovej politike sa nám podarilo dosiahnuť výrazný pokrok v rokovaní a zároveň otvoriť niektoré nové témy. Na začiatku nášho predsedníctva sme si stanovili jasné ciele, ktorých sme sa držali. Naše úsilie ocenili príslušní predstavitelia Európskej komisie, ako aj členské štáty Európskej únie.

Ktoré závery z rokovaní Rady TTE pre dopravu považujete za najdôležitejšie a prečo?

Za mimoriadne dôležité považujem ďalšie posilňovanie bezpečnosti v doprave. Spomením napríklad úpravu pravidiel v oblasti ci-

vilného letectva. Ide o revíziu nariadenia o Európskej agentúre pre bezpečnosť civilného letectva, kde sa nám podarilo dosiahnuť prijatie vôbec prvých celoeurópskych bezpečnostných pravidiel pre civilné bezpilotné lietadlá – drony. Dosiahli sme schválenie rozhodnutia o horizontálnej leteckej dohode s Arménskom. Napriek tomu, že Slovenská republika je vnútrozemský štát, podarilo sa nám dosiahnuť dohodu o bezpečnostnom balíčku v námornej doprave. Dosiahli sme prijatie všeobecného smerovania k návrhu o bezpečnostných pravidlách a normách pre osobné lode a k návrhu o systéme inšpekcií v záujme bezpečnej prevádzky prievozných ro-ro lodí a osobných vysokorýchlostných plavidiel v pravidelnej preprave. K registrácii osôb na palubách lodí bola prijatá správa o pokroku.

Slovenské predsedníctvo vystupovalo ako obhajca silného a konkurencieschopného Digitálneho jednotného trhu. V telekomunikáciách ide na Slovensku o spoluprácu Úradu podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu a MDV SR. Ktoré závery rokovaní Rady TTE v oblasti telekomunikácií sú z vášho pohľadu najdôležitejšie a prečo?

Občanov EÚ určite poteší, že Rada prijala všeobecné smerovanie k návrhu nariadenia na zrušenie veľkoobchodných roamingových poplatkov od 15. júna 2017, za čo sme dostali osobitné poďakovanie od komisára Günthera Oettingera. Za mimoriadne dôležité považujem, že Rada diskutovala o budovaní gigabitovej spoločnosti. Väčšina ministrov podporila tento cieľ a zdôraznila, že jeho plnenie je v súlade s hospodárskou súťažou a ochranou spotrebiteľa. Uvoľnením ultravysokého frekvenčného pásma 700 MHz bude možné využívať všetky výhody 5G. To úzko súvisí nielen s výhodami pre používateľov mobilných sietí, ale aj s vysoko aktuálnou témou zavádzania inteligentných systémov v doprave. Ministri schválili správu o pokroku o cezhraničnom doručovaní balíkov. Cieľom návrhu je zjednotiť dohľad nad službami doručovania balíkov a podporiť hospodársku súťaž. Ide o zvýšenie transparentnosti poplatkov a znižovanie neodôvodnených rozdielov v sadzbách. Vzhľadom na vysoké ceny len 15 % Európanov aktuálne nakupuje tovar online z iného členského štátu. Dobrou správou je, že občania EÚ budú mať v blízkej budúcnosti využívať výhody iniciatívy wifi pre Európu, čo

umožní zaistiť rovnosť prístupu k internetu v menej rozvinutých oblastiach. K tomuto návrhu prijala Rada čiastočné všeobecné smerovanie. Ak sa podarí prijať viacročný finančný rámec do polovice decembra, nebude nič brániť tomu, aby bola dosiahnutá dohoda o celom tomto návrhu vrátane financovania. Ministri prediskutovali aj otázky voľného toku dát, čo je súčasťou budovania dátovej ekonomiky vrátane posilňovania kybernetickej bezpečnosti a ochrany súkromia.

Ako ste naplnili ambície slovenského predsedníctva v budovaní a realizácii jednotného európskeho dopravného trhu?

Počas predsedníctva sme sa zamerali na všetky dopravné módy. Slovenská republika predsedala 39. valnému zhromaždeniu Medzinárodnej organizácie pre civilné letectvo. Úspechom je prijatie spoločnej pozície o obchodovaní s emisiami na globálnej úrovni v leteckej doprave a prijatie rozhodnutia Rady na rokovaní výborov Medzinárodnej námornej organizácie, ako aj uzatvorenie rokovaní o revízii nariadenia o Európskej agentúre pre námornú bezpečnosť. Počas predsedníctva sa pozornosť sústredila aj na aktuálny stav bezpečnosti cestnej a železničnej dopravy a na výsledky realizácie projektu EDWARD (Európsky deň bez úmrtí na cestách). Z dôvodu dlhodobějších výhrad a postupov Nemecka a Francúzska týkajúcich sa najmä dodržiavania pravidiel pracovnoprávných vzťahov a sociálnej ochrany zamestnancov v medzinárodnej cestnej doprave rezonovali aj otázky prípravy nového cestného balíka zameraného na sociálnu legislatívu v doprave. Téma si bude vyžadovať ďalšie preskúmanie potom, ako Komisia predloží návrh členským štátom a parlamentu. Zaznamenali sme tiež pokrok v rokovaní s Európskym parlamentom o vzájomnom uznávaní kvalifikácií pracovníkov vo vnútrozemskej vodnej doprave.

Zaznamenali ste pokrok vo financovaní projektov dopravnej infraštruktúry?

Za mimoriadne dôležitú považujem diskusiu ministrov o investíciách do novej infraštruktúry. Cieľom je zlepšiť investičné prostredie, odstraňovať bariéry, pripravovať udržateľné projekty a zviditeľniť ich pre potenciálnych investorov, na čo Komisia spoločne s Európskou investičnou bankou vyčlení 1 mld. eur. Výzva bude publikovaná začiatkom budúceho roka. Komisia informovala,

že od začiatku decembra funguje nový investičný a finančný nástroj určený pre čistejšiu a zelenšiu dopravu. Občania miest sa môžu tešiť na zvýšené investície do verejnej hromadnej dopravy, a to najmä pre autobusy. Ministri tiež hovorili o tom, ako lepšie napredovať v PPP-projektoch, o budúcnosti grantov, nových finančných nástrojov v rámci Európskeho fondu pre strategické investície, kombinovaní finančných nástrojov a o tom, ako prilákať nový súkromný a inštitucionálny kapitál do pripravovaných projektov.

V júli 2016 bol v Moravskom Jáne sprevádzaný most ponad diaľnicu pre migrujúcu zver, vybudovaný v rámci cezhraničnej spolupráce. Aké sú prvé skúsenosti?

Ekodukt bol postavený v rámci spolupráce medzi Slovenskom a Rakúskom pri ochrane životného prostredia v alpsko-karpatskom koridore na základe Memoranda o porozumení z 30. januára 2012. Hranica medzi Rakúskom a Slovenskom je miestom viacerých chránených krajinných oblastí a území Natura 2000, ktoré majú veľký význam pre faunu a flóru, ako aj pre rozvoj cestovného ruchu. Alpsko-karpatský región je zelená zóna a predstavuje rekreačné územie pre ľudí z Rakúska, Slovenska, Maďarska i Českej republiky. Nachádza sa v Národnom parku Donau-Auen, Neusiedlersee-Seewinkel, na sútoku riek Dunaj – Morava – Dyje, či v Malých a Bielych Karpatoch. Ak chceme toto územie aj naďalej využívať a odkázať ho neporušené aj budúcim generáciám, musíme pokračovať v cezhraničnej komunikácii a spolupracovať pri tvorbe a ochrane chránených území, podpore ekologických koridorov a neinvazívnom hospodárení v tomto regióne.

Máte rozpracované alebo pripravujete ďalšie projekty cezhraničnej spolupráce?

S Českou republikou pripravujeme na podpis medziministerskú dohodu o podmienkach prestavby hraničných železničných mostov na traťovom úseku Brodské – Lanžhot. Úsek

je súčasťou základnej siete TEN-T a medzinárodného koridoru Orient/East-Med. Na medzivládnej úrovni bola podpísaná dohoda o prepojení cesty I/11 v obci Mosty u Jablunkova a rýchlostnej cesty R5 v obci Svrčinovec. Na jej základe bude vybudované nové cestné prepojenie pre medzinárodnú cestnú dopravu bez obmedzenia. Podrobné určenie trasy a parametrov ciest v mieste prepojenia na slovensko-českej štátnej hranici bude vykonané na základe vzájomne skoordinovanej projektovnej dokumentácie. Nové cestné spojenie prispeje k rozvoju obchodu a ekonomických vzťahov medzi oboma štátmi, zvýši bezpečnosť v okolí existujúcej cesty I/11 a zlepši životné prostredie v intraviláne obce Svrčinovec.

S Maďarskom spolupracujeme na výstavbe nového cezhraničného cestného mosta cez Dunaj medzi Komáromom a Komáromom. Výstavbu mosta, ktorá by mala trvať dva roky už schválila Európska komisia a bude patriť k jednej z najväčších investícií v posledných rokoch. Stavebný projekt mosta a prízjazdových ciest na oboch stranách hranice je rozdelený na časti, ktoré majú postaviť maďarská a slovenská strana. Záujem je aj o výstavbu mosta pre peších a cyklistov medzi obcami Dobrohošť a Dunakiliti. Návrh medzivládnej dohody bol už zaslaný na posúdenie maďarskej strane. Ide o nový cezhraničný priechod, ktorý nie je súčasťou medzivládnej dohody o dopravnom charaktere ciest prechádzajúcich cez spoločnú štátnu hranicu. Maďarské ministerstvo nám zároveň zaslalo podnet na uzavretie dvoch dohôd o výstavbe nových mostov cez rieku Ipeľ. Tento bude predmetom najbližšieho rokovania expertov. V železničnej infraštruktúre plánujeme modernizáciu hraničných priechodov Rusovce/Rajka, Komárno/Komárom a Štúrovo/Szob.

S Rakúskom sme sa dohodli na zlepšení cestnej a koľajovej infraštruktúry medzi Bratislavou a Viedňou. Budeme spolupracovať pri plánovaní moderného a výkonného cestného spojenia oboch miest severne od rie-

ky Dunaj. Na slovenskej strane pôjde o diaľnicu D4 a na rakúskej strane o rýchlostnú cestu S8. Na základe výsledkov posúdenia vplyvov na životné prostredie bol určený budúci bod prepojenia oboch ciest v oblasti súčasného cezhraničného železničného mosta nad riekou Morava pri Devínskej Novej Vsi, resp. Marchegg. Dohoda sa týka aj spoločnej prípravy plánovanej štúdie o optimálnom napojení Bratislavy na trasu vysokorýchlostného železničného prepojenia z Viedne do Budapešti. Takisto zahŕňa modernizáciu koľajového spojenia medzi oboma mestami na úroveň interoperabilnej a elektrifikovanej železničnej trate s kapacitou, ktorá sa postupne prispôbuje aktuálnemu vývoju prevádzkových potrieb. Prednostne má byť využitá existujúca železničná infraštruktúra cez obce Devínska Nová Ves a Marchegg. Postupným zdvojnásobením trate a zavedením systému ERTMS do r. 2030 očakávame zvýšenie bezpečnosti tohto úseku, čím sa súčasne splnia požiadavky kladené na základnú sieť TEN-T.

S Poľskom vedieme intenzívny dialóg na úrovni expertov a pracovnej skupiny vytvorenej pri poľsko-slovenskej medzivládnej komisii pre cezhraničnú spoluprácu, ktorá má zhodnotiť dopravné prepojenia a rozhodnúť o ich postupnom zlepšovaní. Oba štáty zapojené do nákladného železničného koridoru č.11 deklarovali záujem pokračovať v spolupráci. Našou spoločnou snahou je zaviesť pravidelnú prevádzku na železničnej trati Sanok/Zagórz – Lupkow – Medzilaborce. Budú dohodnuté podmienky a časový rozvrh jász na rok 2017. Priestor na spoluprácu a budovanie nových prepojení tiež vidíme v urýchlčení otvorenia cezhraničných spojení pre nákladnú dopravu.

Spolupráca so susednými krajinami sa odvíja aj v rámci platforiem tzv. Slavkovskej spolupráce a spolupráce V4. Ide najmä o koordináciu spoločných stratégií, modernizáciu železničných tratí a tiež o výmenu skúseností a informácií v bezpečnosti cestnej premávky.

Z pohľadu eurofondov sme na špici v rámci programov

Spolu s Investičným plánom pre Európu zohráva Nástroj na prepájanie Európy významnú rolu pri riešení nedostatku investícií v Európe, čo Komisia považuje za jednu z hlavných priorít. Európsky rozpočet pre rok 2017 je zameraný na podporu zamestnanosti a rastu pričom dopravná infraštruktúra je základným predpokladom pre úspešný rozvoj investícií v jednotlivých krajinách. Na prípravu rozpočtu v rezorte dopravy sa publicista Jozef Šucha pýtal generálnej riaditeľky Sekcie rozpočtu a financovania na Ministerstve dopravy a výstavby Viery ŠOLTYSOVEJ.

Slovenská republika ako prvá z krajín V4 získala súhlasné stanovisko Európskej komisie k všetkým veľkým projektom z Operačného programu Doprava. Sú projekty v takom štádiu, aby sme nemali problémy vyčerpať peniaze z európskych fondov?

Aký je v súčasnosti stav čerpania eurofondov vo vašom rezorte?

Z pohľadu eurofondov sme na špici v rámci všetkých operačných programov. Vezmite si, že v rámci celej Partnerskej dohody bolo doteraz vyčerpaných cca 300 miliónov eur, z